

بخش د: یادداشت های مصارفات

درس اول: دانستن ارزش خالص، گردش وجوه نقدی، صورت حساب عاید و حفظ یادداشت های کمپیوتری

وقت پیشنهاد شده تدریس: 1 ساعت

منابع پیشنهاد شده: منابع ذیل ممکن در تدریس این درس ممد واقع گردد.

- 1- مدیریت تجارت فارم و مزرعه، مولین ایلیونایز 1992
Steward, Jim, Raleigh Jobs, James Casey, and Wayne Purcell. *Farm and Ranch Business Management*. Moline, Illinois: Deere & Company, 1992. (Text and Student Manual, Chapter 2).
- 2- شورای مشورتی برای تعلیمات زراعتی، الیکسندر، وریجنیا 1993
Decisions and Dollars. Alexandria, Virginia: The Council for Agriculture Education, 1993. (Curriculum Binder, Unit II.B)
- 3- مدیریت مالی در زراعت، باری، پیتر، پاول الینجر، جان هایکن و سی بی بکر، سال تالیف 1995
Barry, Peter, Paul Ellinger, John Hopkin, and C.B. Baker. *Financial Management in Agriculture*. Danville, Illinois: Interstate Publishers, Inc., 1995. (Textbook, Chapter 3)
- 4- مدیریت تجارت محصولات زراعتی، بازاریابی، انکشاف منابع انسانی، ارتباطات و تکنالوژی. نویسنده گیب سن، جیری، سال تأسیس 2001
Gibson, Jerry D., et al. *Agribusiness Management, Marketing, Human Resources Development, Communication, and Technology*. Danville, Illinois: Interstate Publishers, Inc., 2001.

لیست تجهیزات، لوازم، تدارکات و تسهیلات

- نوشتن در سطح کاغذ، تخته و غیره
- استفاده از سلاید پاورپوینت و پرچکتور
- استادان با تجربه
- کاپی اوراق ارزیابی شاگردان

اصطلاحات : اصطلاحات ذیل در این درس ارائه گردیده است (به خط درشت در سلاید دوم پاورپوینت نشان داده شده است)

1- حسابداری تلفیقی یا تصنیفی (Accrual accounting)

2- دارائی (Assets)

3- حسابداری نقدی (Cash accounting)

4- صورت حساب گردش وجوه نقدی (Cash flow statement)

5- دارائی جاری (Current asset)

6- قروض واجب الادا جاری (Current liabilities)

7- مخارجات (Expenditures)

8- صورت حساب در آمد (Income statement)

9- قروض واجب الادا (Liabilities)

10- عاید خالص (Net income)

11- صورت حساب ارزش خالص (Net worth statement)

12- دارائی غیر جاری (Non-current asset)

13- قروض غیر جاری (Non-current liabilities)

14- عاید (Revenue)

روش های دلچسپ: آیا شاگردان ارزش اجناس موجودی ملکیت خویش را جمع کرده اند و یا خیر. از آنها بپرسید که در حالت مالی آنها چه واقع می شود اگر آنها را 100 افغانی بدهیه بدهید. آیا ارزش آنها کم می شود و زیاد؟ که ارزش خالص آن در چنین حالات رونما می گردد. اهداف این درس را با شاگردان تکرار نمایید.

خلاصه محتویات و شیوه تدریس:

هدف 1- برای یک تجارت زراعتی یک صورت حساب ارزش خالص را انکشاف دهید.

مشکلات پیش بینی شده: ارزش خالص چیست؟

(از سلاید سوم پاور پوینت استفاده صورت گیرد)

صورت ارزش خالص عبارت از نشان دادن صحت مالی یک تجارت در یک نقطه داده شده در یک زمان میباشد.

الف: صورت حساب ارزش خالص عبارت از تعیین کننده توانائی یک تجارت با پرداخت قروض با فروش تمام دارائی آن می باشد.

(از سلاید چهارم پاور پوینت استفاده صورت گیرد)

دارائی عبارت از اجناس با ارزش یک تجارت می باشد.

(از سلاید پنجم پاور پوینت استفاده صورت گیرد)

قروض واجب الادا: عبارت از قرضه های اجباری میباشد که در مدت زمانی یک سال و یا کمتر پرداخت می گردد.

دارائی و قروض واجب الادا به دو شکل مطرح می شود 1- جاری 2- غیرجاری.

(از سلاید ششم، هفتم و هشتم پاور پوینت استفاده صورت گیرد)

1- دارائی جاری: عبارت از اجناس یا اقلام بوده که تحت مالکیت قرار داشته در مدت یک سال استفاده شده و یا نقداً در مدت یک سال برمی گردد.

2- دارائی غیرجاری یا طولانی: عبارت از اجناس است که اضافه از یک سال عمر مفید داشته باشد.

(از سلاید نهم، دهم و یازدهم پاورپوینت استفاده صورت گیرد)

3- قرضه های جاری عبارت از قرضه های کوتاه مدت بوده و یا قرضه هائیکه برای مدت کمتر از یک سال گرفته شده باشد.

4- قرضه های غیر جاری یا طویل المدت: عبارت از قرضه های اند که بعد از یک سال پرداخت می شوند.

(از سلاید دوازده هم پاور پوینت استفاده صورت گیرد)

1- مجموع دارائی: عبارت از دارائی جاری + دارائی غیر جاری

2- مجموع قروض: عبارت از قروض جاری + قروض غیر جاری

3- ارزش خالص یا دارائی خالص: عبارت از حاصل تفریق مجموع قروض از مجموع دارائی میباشد.

از TM:1-1 و TM:1-2 استفاده نموده و در مورد محتویات صورت حساب ارزش خالص گفتگو نماید. و شاگردان را وادار نماید تا WS: 1-1 را تکمیل نموده و ارزش خالص را تعیین نمایند.

هدف دوم: برای تجارت زراعتی یک صورت حساب درآمد را انکشاف دهید.

مشکلات پیش بینی شده: صورت حساب یک درآمد چیست؟
(از سلاید سیزده هم پاورپوینت استفاده صورت گیرد.)

II- صورت حساب: عبارت از یک وسیله یا سند مالی بوده که بعد از گذشت یک زمان مفاد و یا ضرر یک تجارت را نشان می دهد.

(از سلاید چهارده هم پاورپوینت استفاده شود)

الف: دانستن دوقاعده ابتدائی محاسبه ضروری است:

1- میتود اصول محاسبه: به معنی اینکه درآمدها و مخارجات در وقت دریافت و یا پرداخت آن ثبت شده است.

2- میتود تجمع یا افزودن در محاسبه: به معنی اینکه درآمدها و مخارجات در حین دریافت و یا تحویل شدن خدمات و تولیدات ثبت شده است. و تجمع محاسبه همچنان نشان دهنده تغییرات در دارائی و قروض میباشد.

ب- صورت حساب درآمد عایدات و مخارجات یک تجارت را در فهرست درج می نماید.

(از سلاید پانزده هم پاورپوینت استفاده صورت گیرد)

الف: عاید: عبارت از دریافت نقدی خدمات انجام شده، تولیدات فروخته شده و غیره می باشد.

ب: مخارجات: عبارت از پول پرداخت شده برای خدمات، وسایل یا منابع خریده شده و غیره می باشد.

ج: عاید خالص: عبارت از حاصل تفریق عایدات از مخارجات می باشد.

از TM:1-3 استفاده نموده در مورد پول نقد و تجمع محاسبه مذاکره نماید. و از TM:1-4 استفاده شده و در مورد محتویات صورت حساب یک عاید مذاکره شود. شاگردان را وادار نماید تا WS:1-2 را تکمیل نموده و صورت حساب عاید را تمام نمایند.

هدف سوم: صورت حساب گردش وجوه نقدی را برای یک تجارت زراعتی انکشاف دهید.

مشکلات پیش بینی شده: صورت حساب گردش وجوه نقدی چیست؟

(از سلاید شانزده هم پاورپوینت استفاده صورت گیرد)

III- صورت حساب گردش وجوه نقدی: عبارت از یک راپور مالی بوده که رسیدها و مخارجات یک تجارت را بعد از گذشت یک زمان ثبت می نماید. معمولاً در جریان یک سال یعنی راپور کامل یک سال را یادداشت می نماید.

الف- گردش وجوه نقدی نشان دهنده توانائی یک تجارت بوده با ضروریات مالی آنرا مرفوع سازد.

از TM:1-5 استفاده شود تا اهداف این درس آموخته شود.

هدف چهارم: دانستن نگهداری یادداشت های کمپیوتری

مشکلات پیش بینی شده: چطور مالک یک تجارت می تواند که یادداشت های کمپیوتری را حفظ نماید؟

(از سلاید هفده هم پاورپوینت استفاده صورت گیرد)

IV- حفظ یادداشت های کمپیوتری برای مدیران تجارت میتواند در راه های ذیل مفید واقع شود.

1- نظارت غذا اختصاص داده شده

2- پلان تغییرات در کسب و کار عادی و تجارت های کلان

3- ثبت مالیات و معلومات محاسبوی

4- کمک در بازاریابی برای تولیدات از طریق تحلیل قیمت ها و تمایل یا تقاضای مارکیت

5- تقسیم اوقات برای کارمندان

6- تهیه صورت حساب مالی

7- پیگردی صورت اموال

از TM:1-6 استفاده شده و در مورد یادداشت های کمپیوتری گفتگو شود. از یک محاسب یا متخصص دیگر دعوت به عمل آید تا در مورد انواع یادداشت های کمپیوتری که در تجارت های زراعتی استفاده می شود بحث نماید.

خلاصه / تکرار:

از سلايد 18 برای مرور و خلاصه درس استفاده شود تا شاگردان اهداف این درس را بدانند. از شاگردان خواسته شود تا محتویات هر درس را که با هر هدف آن تعلق می گیرد تشریح نمایند.

طریق کاربرد:

طریق کاربرد میتواند دربرگیرنده یک و یا بیشتر فعالیت های شاگردان باشد. از اوراق لابراتوار نیز استفاده صورت گیرد. مانند.

WS:1-1 تعیین کننده ارزش خالص

WS:1-2 تمام شد یک صورت حساب عاید

ارزیابی: ارزیابی باید زیاد روی دست آورد ها صورت گیرد که آیا شاگردان اهداف این درس را آموخته اند یا خیر. از تخنیک های مختلف استفاده شود. مانند انجام فعالیت های درخواست شده از شاگرد. یک نمونه از امتحان تحریر شامل باشد.

جواب به سوال های نمونه:

بخش مقایسوی:

- C .1
- K .2
- G .3
- A .4
- E .5
- J .6
- H .7
- I .8
- B .9
- D.10
- F .11

سوالات خانه خالی

- 1- محاسبه نقدی
- 2- عاید خالص
- 3- درآمد، مخارجات
- 4- تجمع محاسبوی یا افزود
- 5- قروض واجب الادا ، دارائی

جوابات کوتاه

صورت حساب گردش وجوه نقدی میتواند برای نشان دادن توانائی ضروریت های مالی، تهیه معلومات کریدتی و نشان دادن نیازمندی های بدیهی استفاده شود.

نمونه امتحان

دانستن ارزش خالص، گردش وجوه نقدی، صورت حساب درآمد و حفظ یادداشت های کمپیوتری

نام: _____

بخش مقایسوی: هر لغت را با تعریف درست آن مقایسه نماید.

1- دارائی	7- عاید خالص
2- صورت حساب گردش وجوه نقدی	8- صورت حساب ارزش خالص
3- دارائی جاری	9- قروض غیر جاری
4- قروض جاری	10- در آمد
5- مخارجات	
6- صورت حساب عایدات	

- 1- اجناس که استفاده شده و یا در مدت یک سال به پول نقد بر می گردد.
- 2- پول دریافت شده
- 3- عایدات منفی مخارجات
- 4- اجناس دارای ارزش مارکیت
- 5- هزینه نقدی
- 6- قرضه های که بعد از یک سال پرداخت می شود.
- 7- اسناد مالی که برای تعیین ملکیت دارائی استفاده می شود.
- 8- اجناس که دارائی ارزش مارکیت بوده و بیشتر از یک سال استفاده شود.
- 9- اسناد مالی که برای نشان دادن ضرورت های مالی بعد از یک مدت زمان استفاده می شود
- 10- قرض که در مدت یک سال پرداخت می شود
- 11- اسناد مالی که برای تعیین مفاد استفاده می شود.

سوالات خانه خالی

- 1 _____ برای ثبت مخارجات و رسید ها هنگام وصول و پرداخت استفاده می شود.
- 2 _____ یک نام دیگر از مفاد است.
- 3- یک فهرست صورت حساب در آمد هر دو _____ و _____ میباشد.
- 4 _____ ثبت مخارجات و عایدات وقتیکه وارد می شود.
- 5- ارزش خالص تعیین می شود با منفی کردن _____ از _____.

جوابات کوتاه: سوالات ذیل را جواب بدهید.

- 1- چگونه یک تجارت پیشه میتواند یک صورت حساب گردش وجوه نقدی را در عملیات تجارتي خویش استفاده نماید؟

محتویات از یک صورت حساب ارزش خالص

- **صورت ارزش خالص:** عبارت از نشان دادن صحت مالی یک تجارت در یک نقطه داده شده در یک زمان میباشد.
- **دارائی:** عبارت از اجناس با ارزش یک تجارت می باشد.
- **-دارائی جاری:** عبارت از اجناس یا ارقام بوده که تحت مالکیت قرارداد شده در مدت یک سال استفاده شده و یا نقداً در مدت یک سال برمی گردد.
- **دارائی غیر جاری یا طولانی:** عبارت از اجناس است که اضافه از یک سال عمر مفید داشته باشد.
- **قروض واجب الادا:** عبارت از قرضه های اجباری میباشد که در مدت زمانی یک سال و یا کمتر پرداخت می می گردد.
- **قرضه های جاری:** عبارت از قرضه های کوتاه مدت بوده و یا قرضه هائیکه برای مدت کمتر از یک سال گرفته شده باشد.
- **قرضه های غیر جاری یا طویل المدت:** عبارت از قرضه های اندک که بعد از یک سال پرداخت می شوند.

محتویات از یک صورت حساب ارزش خالص

- **مجموع دارائی = دارائی جاری + دارائی غیر جاری**
- **مجموعه قروض واجب الادا = قروض جاری + قروض غیر جاری**
- **ارزش خالص یا خالص = مجموعه دارائی - مجموعه قروض واجب الادا**

تجمع در محاسبه یا افزودن در محاسبه

- محاسبه نقدی: به معنی اینکه درآمدها و مخارجات در وقت دریافت و یا پرداخت آن ثبت شده است.
- تجمع یا افزودن در محاسبه: به معنی اینکه درآمدها و مخارجات در حین دریافت و یا تحویل شدن خدمات و تولیدات ثبت شده است. و تجمع محاسبه همچنان نشان دهنده تغییرات در دارایی و قروض میباشد.

محتویات صورت حساب درآمد

- صورت حساب: عبارت از یک وسیله یا سند مالی بوده که بعد از گذشت یک زمان مفاد و یا ضرریک تجارت را نشان میدهد.
- عاید: عبارت از دریافت نقدی خدمات انجام شده، تولیدات فروخته شده و غیره می باشد.
- مخارجات: عبارت از پول پرداخت شده برای خدمات، وسایل یا منابع خریده شده و غیره می باشد.
- عاید خالص: عبارت از حاصل تفریق مخارجات از عایدات می باشد.

صورت حساب گردش وجوه نقدی

- صورت حساب گردش وجوه نقدی: عبارت از یک راپور مالی بوده که رسیدهها و مخارجات یک تجارت را بعد از گذشت یک زمان ثبت می نماید. معمولاً در جریان یک سال یعنی راپور کامل یک سال را یادداشت مینماید.

- گردش وجوه نقدی نشان دهنده توانایی یک تجارت بوده تا ضروریات مالی آنرا مرفوع سازد.

TM: 1-6

استفاده از یادداشت های کمپیوتری

- نظارت غذا اختصاص داده شده
- پلان تغییرات درکسب و کار عادی و تجارت های کلان
- ثبت مالیات و معلومات محاسبوی
- کمک در بازاریابی برای تولیدات از طریق تحلیل قیمت ها و تمایل یا تقاضای مارکیت
- تقسیم اوقات برای کارمندان
- تهیه صورت حساب مالی
- پیگردی صورت اموال

تعیین کردن ارزش خالص

هدف: تعیین ارزش خالص از روی معلومات مالی داده شده.

طرز العمل: از معلومات داده شده ذیل استفاده نموده و به سوالات ذیل پاسخ ارائه دارید.

810,225 AFN	گاوهای ماده و گاوهای نر
4,238,100 AFN	موازنه دارائی حقیقی رهن کردن بعد از سال جاری
1,849,058 AFN	گاوهای غیر نسل گیری
2,542,680 AFN	ماشین آلات
678,096 AFN	دارائی واقعی قابل تادیه این سال
623,000 AFN	حاصلات ذخیره شده
62,325 AFN	حساب بانکی
2,278,352 AFN	بیلانس قرضه ماشین آلات بعد از این سال
598,320 AFN	پرداخت قرضه ماشین آلات این سال
13,065,065 AFN	زمین
2,126,280 AFN	ملزومات گوناگون
1,121,850 AFN	بیلانس قرضه عملیاتی
49,860 AFN	بدهکار بودن از همسایگان برای محصول گمرکی

1- ارزش دارائی جاری چیست؟

2- ارزش دارائی غیر جاری چیست؟

3- ارزش دارائی مجموعی چیست؟

4- ارزش قروض جاری چیست؟

5- ارزش قروض غیر جاری چیست؟

6- ارزش قروض مجموعی چیست؟

7- ارزش خالص برای این دهقان چیست؟

تعیین کردن ارزش خالص

هدف: تعیین ارزش خالص از روی معلومات مالی داده شده

طرز العمل: از معلومات داده شده ذیل استفاده نموده و به سوالات ذیل پاسخ ارائه دارید.

د.غ.ج	810,225 AFN	گاوهای ماده و گاوهای نر
ق.غ.ج	4,238,100 AFN	موازنه دارائی حقیقی رهن کردن بعداز سال جاری
د.ج	1,849,058 AFN	گاوهای غیر نسل گیری
د.غ.ج	2,542,680 AFN	ماشین آلات
ق.ج	678,096 AFN	دارائی واقعی قابل تادیه این سال
د.ج	623,000 AFN	حاصلات ذخیره شده
د.ج	62,325 AFN	حساب بانکی
ق.غ.ج	2,278,352 AFN	بیلانس قرضه ماشین آلات بعداز این سال
ق.ج	598,320 AFN	پرداخت قرضه ماشین آلات این سال
د.غ.ج	13,065,065 AFN	زمین
د.ج	2,126,280 AFN	ملزومات گوناگون
ق.ج	1,121,850 AFN	بیلانس قرضه عملیاتی
د.ج	49,860 AFN	بدهکار بودن از همسایگان برای محصول گمرکی

1- ارزش دارائی جاری چیست؟ 4,710,523 AFN

2- ارزش دارائی غیر جاری چیست؟ 16,417,970 AFN

3- ارزش دارائی مجموعی چیست؟ 21,128,493 AFN

4- ارزش قروض جاری چیست؟ 2,398,266 AFN

5- ارزش قروض غیر جاری چیست؟ 6,516,452 AFN

6- ارزش قروض مجموعی چیست؟ 8,914,718 AFN

7- ارزش خالص برای این دهقان چیست؟ 12,213,775 AFN

تکمیل کردن یک صورت حساب در آمد

هدف: استفاده از معلومات مالی برای تعیین ارزش خالص

طرز العمل: درآمد خالص را برای حالات ذیل تعیین نماید، از قاعده حسابات نقدی استفاده شود. یا تشخیص اقلام ذیل از عایدات و مخارجات شروع نماید.

67,311 AFN	خریداری 45 آخور
49,860 AFN	خریداری غذا
7,480 AFN	بل و ترنر
134,600 AFN	فروش گاوهای چاق
109,700 AFN	قیمت تخم یا بذر
224,370 AFN	قیمت کود و ادویه جات
284,200 AFN	قیمت ماشین الات و لوازم
2,564,300 AFN	فروش دانه باب
520,000 AFN	پرداخت مالیات
359,000 AFN	استهلاک

- _____ 1- عاید مجموع چیست ؟
- _____ 2- مجموع مصارفات چیست ؟
- _____ 3- حسابات نقدی : عاید خالص =

تکمیل کردن یک صورت حساب در آمد

هدف: استفاده از معلومات مالی برای تعیین ارزش خالص

طرز العمل: در آمد خالص را برای حالات ذیل تعیین نماید، از قاعده حسابات نقدی استفاده شود. با تشخیص اقلام ذیل از عایدات و مخارجات شروع نماید.

م	67,311 AFN	خریداری 45 آخور
م	49,860 AFN	خریداری غذا
م	7,480 AFN	بل و ترنر
ع	134,600 AFN	فروش گاوهای چاق
م	109,700 AFN	قیمت تخم یا بذر
م	224,370 AFN	قیمت کود و ادویه جات
م	284,200 AFN	قیمت ماشین الات و لوازم
ع	2,564,300 AFN	فروش دانه باب
ع	520,000 AFN	پرداخت مالیات
م	359,000 AFN	استهلاک
	3,218,900 AFN	1- عاید مجموع چیست ؟
	1,101,921 AFN	2- مجموع مصارفات چیست ؟
	2,AFSADFSFLDSFDDSSFLDSSDFLGFDGFDGDF	3- حسابات نقدی : عاید خالص =